

[Avaleht](#) > [Koolitus, Õiguslase Koostöö Võrgustikud Ja Kohtuasutused](#) > Romania

Kohtunike ja prokuröride algkoolitus

Euroopa Liidus

Sisu koostaja:

Rumeenia

Rumeenia

Üldkirjeldus

Kohtunike ja prokuröride põhikoolitust korraldab Riiklik Kohtunike Instituut ja see on õiguspraktikantidele kohustuslik. Pakutavate kohtade arvu määrab igal aastal kindlaks Kõrgeim Kohtunike Nõukogu vastavalt kohtusüsteemi vajadustele. 2021. aastal oli vabu kohti 300 – nendest 175 kohtunikele ja 125 prokuröridele – ning konkurss on praegu pooleli.

Põhikoolitus kestab seaduse kohaselt kaks aastat, kuid elukutsevalik (kohtunik või prokurör) tehakse alles esimese õppeaasta lõpus. Esimesel õppeaastal on põhikoolitus seega üldsisuline – kõik õiguspraktikandid õpivad samade õppekavade järgi ja läbivad sama hindamisprotsessi, olenemata tulevases elukutsest. Teisel õppeaastal läbivad õiguspraktikandid erikoolituse, peamiselt kohtutes ja prokuratuurides vastavalt eelistusele.

Riiklik Kohtunike Instituut on kutseõppeasutus ja seal ei jätkata ülikooliõpinguid. Seega keskendutakse Riiklikus Kohtunike Instituudis pakutavas põhikoolituses rakenduslikele oskustele ja mitte üksnes õigussätete/-tekstide tundmisele.

Õiguspraktikandid õpivad muu hulgas läbi viima kohtuistungit / süüdistuse esitamise etapis peetavaid ärakuulamisi, analüüsima tõendeid, mille pooled on kohtule andnud, mõistma mitmesuguste kohtuvaidluses osalejate psühholoogiat, hõlpsasti analüüsima toimikuid ja koostama lahendeid või muid kohtuakte.

Juurdepäas põhikoolitusele

Põhikoolitusele saab kandideerida üksnes Riikliku Kohtunike Instituudi vastuvõtukonkursi kaudu, mida korraldab Riikliku Kohtunike Instituudi kaudu Kõrgeim Kohtunike Nõukogu ning mille puhul lähtutakse kandidaadi kutsealasest pädevusest, oskustest ja heast mainest.

Riikliku Kohtunike Instituudi vastuvõtukonkursil saavad osaleda õigusteaduse bakalaureusekraadi omandanud isikud, olenemata vanusest või eelnevast töökogemusest. Vastuvõtukonkurss koosneb neljast etapist:

- eksam (valikvastustega test), et kontrollida õiguslaseid teadmisi ning teha objektiivne ja tõhus esimene valik;
- kirjalik eksam, mille eesmärk on hinnata võimet mõista ja seostada teavet, tõlgendada ja kohaldada õigust, esitada kirjalikke argumente ning loogilisi ja korrektseid põhjendusi;
- psühholoogiline test, mis koosneb kirjalikust testist ja vestlusest, et teha kindlaks, kas kandidaadid on psühholoogiliselt võimelised vastaval kutsealal tegutsema;
- suuline eksam (vestlus), mille käigus kontrollitakse nii kandideerijate teadmisi kui ka seda, kas neil on olemas kutsealal tegutsemiseks nõutavad oskused, võimed, isikuomadused ning kas nad on selleks motiveeritud.

Vastuvõetud kandidaatidest saavad õiguspraktikandid, kes alustavad õpinguid Riikliku Kohtunike Instituudi põhikoolituse õppekava järgi; õpingutele järgneb Riikliku Kohtunike Instituudi lõpueksam.

Muul viisil põhikoolitusel osaleda ei saa, ent kohtunikonnaga saab ühineda ka järgmistel viisidel.

- Kõrgeima Kohtunike Nõukogu Riikliku Kohtunike Instituudi kaudu korraldatav vastuvõtt inimestele, kellel on õigusteaduse kraad ja vähemalt viis aastat töökogemust teataval õigusvaldkonna ametikohtadel, mis on ette nähtud seadusega. Vastuvõetud kandidaadid nimetatakse kohtunikuks või prokuröriks ning nad peavad kuue kuu jooksul osalema kutsealasel koolitusel Riiklikus Kohtunike Instituudis.
- Menetlus, mida Kõrgeim Kohtunike Nõukogu korraldab ilma konkursi või eksamita, et täita vabu ametikohti kohtutes või prokuratuurides. Sel viisil võetakse tööle isikuid, kes on kohtunikuna, prokurörina või abikohtunikuna töötanud vähemalt kümme aastat ning on ametist lahkunud endast mitteoleneval põhjusel.

Põhikoolituse vorm ja sisu

Õiguspraktikantide põhikoolitus kestab kaks aastat – esimene aasta on suunatud teooria- ja praktilisele õppele instituudis toimuvatel kursustel ja seminaridel ning teine aasta hõlmab peamiselt praktikat kohtutes ja prokuratuurides.

Põhikoolitusprogrammi kiidab igal aastal heaks Kõrgeima Kohtunike Nõukogu täiskogu Riikliku Kohtunike Instituudi ettepaneku alusel. Pärast programmi koostamist edastab Riiklik Kohtunike Instituut selle analüüsimiseks pedagoogikanõukogule ja teadusnõukogule.

Esimese aasta õppekavades määratakse kindlaks käsitletavat teemad, kursuste ja seminaride arv vastavalt erialale, samuti hindamismeetodid. Teise aasta õppekavadega nähakse ette õppepraktika.

Õiguspraktikantide koolitust viivad läbi instituudi koolitajad, kes valitakse enamasti tegutsevate kohtunike ja prokuröride seast. Riiklikku Kohtunike Instituuti lähetatud täiskohaga koolitajate ja külaliskoolitajate töö toimub õppetoolides vastavalt erialale, millele nad on spetsialiseerunud.

Koolitajad töötavad välja iga eriala õppekava, milles määratakse kindlaks teemad ja alateemad, igale (ala)teemale pühendatavate tundide arv, koolitusmeetodid ning ka üksikasjad õiguspraktikantide hindamise kohta.

Praktikat koordineerivad kohtutes ja prokuratuurides töötavad kohtunikud ja prokurörid, kes juhivad teisel aastal toimuva praktilise õppega seotud konkreetset tegevust.

Esimene õppeaasta

- Õiguspraktikantide õppetöö toimub 15–17 inimesest koosnevates rühmades peamiselt Riikliku Kohtunike Instituudi peakorteris, kus nad osalevad põhikoolitusprogrammi kursustel ja seminaridel, et täiendada oma õigusosalaseid teadmisi ning arendada kohtuniku/prokuröri kutseoskusi. Riikliku Kohtunike Instituudi õigusõpe on enamjaolt praktilise suunitlusega ning selles võetakse võimalikult suurel määral arvesse tegelikke tingimusi, milles kohtunikud/prokurörid tegutsevad. See hõlmab kaasusõpet väikestes rühmades nende juristide juhendamisel, kes on kaasused koostanud. Ka seminarid hõlmavad praktilist tegevust, näiteks toimikute analüüsi, menetluskohustusdokumentide koostamist ja harjutuskohustusõistlused.
- Esimese õppeaasta õppekavades on tähtsal kohal õiguse põhivaldkondade (tsiviilõigus ja tsiviilmenetlusõigus, kriminaalõigus ja kriminaalmenetlusõigus) alane õpe, arvestades et kohtuniku-/prokuröritöö põhineb olulisel määral nende valdkondade teadmistel.
- Lisaks õiguse põhivaldkondadele keskenduvad õiguspraktikandid oma õppes ka haldusõigusele, töövaidlustele, perekonnaõigusele, kriminalistikale, riigiõigusele, ELi õigusele ja inimõigustele.
- Koolitusprogrammis arendatakse lisaks õiguslastele oskustele ka muid oskusi sotsiaal- ja humanitaarteaduste õppeainete raames, milles käsitletakse psühholoogia, kommunikatsiooni, isikliku arengu, sotsioloogia ja kriitilise mõtlemisega seotud teemasid. Selleks et täiendada kutsealal tegutsemiseks vajalikke teadmisi ja muid kui õiguslastele oskusi, pakutakse ka võõrkeeleõpet. Põhikoolitusprogrammi oluline osa on kutse-eetika ja deontoloogia õpe, mille eesmärk on selgeks teha ja omandada kohtuniku-/prokuröritööga seotud spetsiifilised käitumisviisid ja moraalnormid, millest tuleb kooskõlas siseriiklike ja rahvusvaheliste eeskirjadega kinni pidada nii ametitegevuses kui ka ühiskonnas üldiselt.

Pärast esimese õppeaasta lõpetamist valivad õiguspraktikandid kohtuniku- või prokurörikoha; seejuures

võetakse arvesse nende kohta pingereas ja Kõrgeima Kohtunike Nõukogu kindlaksmääratud vabade ametikohtade arvu.

Teine õppeaasta

- Selleks et arendada esimesel õppeaastal omandatud kutseoskusi ja samuti tutvuda tulevase töökeskkonnaga, toimub õiguspraktikantide tegevus peamiselt kohtutes ja prokuratuurides. Selles tegevuses juhendavad neid juhendajad/praktikakoordinaatorid (kohtunikud ja prokurörid), kes peavad tagama, et praktikandid osalevad kõigis kohtus ja prokuratuuris toimuvates asjakohastes tegevustes. Juhendajad/praktikakoordinaatorid on Riikliku Kohtunike Instituudi koolitajad/töötajad.
- Lisaks sellele läbivad õiguspraktikandid praktika õigus-, notari- või kohtutäituri büroos. Samuti tehakse praktikat kriminaalhooldusosakondades, politseijaoskondades ja kinnipidamisasutustes. Selle praktika eesmärk on saada ülevaade kohtusüsteemi toimimisest ning samuti tutvuda muude õiguselukutsete tööga, et olla edasises kutsetegevuses suuteline tegema tõhusat ja tulemuslikku koostööd.

Põhikoolituse kestel on õiguspraktikantidel võimalus tutvuda Euroopa ühise õigusruumiga – muu hulgas saavad nad osaleda programmi AIAKOS vahetustes, õigusalast koolitust pakkuvate koolide võistlusel THEMIS ning ka suvekoolides, mille eesmärk on arendada ja parandada õigusametnikuna töötamiseks vajalikke oskusi ja pädevusi, keeleoskust jms.

Põhikoolituse lõpetamine ja kvalifikatsiooniprotsess

Pärast Riikliku Kohtunike Instituudi põhikoolitusprogrammi lõpetamist sooritavad õiguspraktikandid lõpueksami, millel hinnatakse, kas kandidaat on omandanud kohtuniku või prokuröri ametiülesannete täitmiseks vajalikud teadmised, oskused ja pädevused.

Eksam koosneb kirjalikest testidest tsiviil- ja tsiviilmenetlusõiguse, kriminaal- ja kriminaalmenetlusõiguse, eetika ja kohtusüsteemi töökorralduse teemal.

Riikliku Kohtunike Instituudi koolituse lõpetanute, kes selle eksami läbivad, saavad nooremkohtunikud ja -prokurörid ning vastavalt pingereale valivad nad kohtu või prokuratuuri, kus oma töökarjääri alustada.

Pärast aastapikkust katseaega peavad nooremkohtunikud ja -prokurörid läbima pädevuseksami, et saada teenistuses olevaks / vanemkohtunikuks või -prokuröriks. Sellel eksamil hinnatakse teoreetilisi ja praktilisi teadmisi kirjalike ja suuliste testide abil. Edukad nooremkohtunikud ja -prokurörid nimetab riigi president ametisse vanemkohtunike ja -prokuröridena.

Riikliku Kohtunike Instituudi algtaseme koolituse üks peamine eesmärk on tagada tulevastele õigusametnikele põhjalik algtaseme koolitus ning aidata neil täiendada teadmisi võimalikult paljudes õigusharudes. Eesmärki tagada õiguse avatus Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil täidetakse järjepidevalt koolituskursuste abil, millel käsitletakse ELi õigust ning Euroopa Inimõiguste Kohtu ja Euroopa õiguskäsitlusi, samuti lõimitakse sel eesmärgil õppekavadesse uusi võrdleva õiguse elemente ning töötatakse välja programme koostöö tegemiseks Euroopa õppeasutustega, kes vastutavad kohtunike ja prokuröride koolituse eest, ja muude Euroopa õigusasutustega.

Viimati uuendatud: 21/05/2026

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.